

שיר שד"ל על אביגיל לינדא

מאת א. ר. מלאכי

בספרי „אוצר הלכסיקוגרפיה העברית“ שנספח לקונקורדנציה „היכל הקודש“ של שלמה מאנדלרן (הוצאת האחים שולזינגר ניו-יורק, תשס"ו), רשמתי ותיארת שני מילונים של אביגיל לינדא שנדפסו בלונדון (1842, 1846), והזכרתי שיר אנגלי שחיבר רוברט סטארי על מלוגיה אלה של לינדא, שנדפס בעתון האנגלייהודי „קול יעקב“ שיצא בלונדון (שנה ה', גליון 125 ; 27 במארץ, 1846). על אביגיל לינדא כתב ב„הדואר“ שנה מ', גליון י"ח צבי שרפשטיין. בהערה למאמרו, על „אביגיל לינדא“, „הדואר“ שנה מ', גליון כ"א (ו' גיסן, תשכ"א), הבאתי חומר חדש על אשה זו, וגם תקנתי טעות שלי בספרי זה על אביה של לינדא. את אביגיל לינדא ומלוגיה הזכירו לודוויג פילפסון, קינרלינג, כרמולי, ונהודא רות לאצארוס ורש"י פין. גם שד"ל חיבר שיר יפה לכבודה, מלא שבח ותהלה על ידיעותיה הרבות בעברית. השיר חובר בשנת תר"ו, סמוך להופעת מלוגה העברי-אנגלי, ונדפס אחר מות שד"ל, בכגור נעים" חלק ב' (פאדובה, 1879, עמוד 296). בעת שחיברתי את ספרי ואחר-כך — בכתבי את הערתי ב„הדואר“, הוסח שיר זה מדעתי. וזכרתי בו עתה והריני מוסרו בזה, כתעודה פיוטית לתולדות אביגיל לינדא, וגם לרגל מלאת מאה שנה להסתלקות שד"ל במוצאי יום-כפורים של השתא.

ל א ב י ג ל (אלול תר"ז)

ברוך טעמן וברוכה את
אמר דוד אז לאביגיל
כן לך תבוא ברכת דוד
מכל בנות את עשית חיל.

ברכת האם העבריה
(שפה רמה בה דבר אל)
תבוא עליך בת דוד
גזע קדוש אברבנאל.

מי זאת כמוך בין הבנות ?
מי לא יודך אשה משכלת ?
הנה במקום אין שם אישים
את אשת חיל משתדלת.

יריך שדי לך ברכתו
וראי בטוב ושמן יגדל
כתשוקת עבד הכותב
יום חיית לאלול תר"ז, שד"ל.

יש בשיר זה משום שעשועי-לשון — אביגיל אשת דוד המלך, ואביגיל בת דוד אברבנאל. אין שד"ל מזכיר בשירו זה את מלוגיה, אבל שהשיר הוקדש לאביגיל לינדא נראה בעליל מהתרוז :

תבוא עליך בת דוד
גזעי קדושים אברבנאל

דוד הוא שם אביה שאת תמונתו ספחה על לוח מיוחד לפני שער מלוגה העברי-אנגלי.